

univerzitě od 30. let 20. století jazykovědec Ernst Schwarz. A právě nález tohoto slovníku, který byl považován od konce 2. světové války za ztracený a byl objeven v roce 2010, přiblížila T. Kreuterová (Trier).

Poslední sekce zkoumala oblast Zakarpatské Ukrajiny ve 20. století. Referáty se věnovaly především životu a kultuře německé menšiny v tomto regionu či problematice dnešních snah o konstituování standardizovaného spisovného rusínského jazyka, respektive národa.

Konference Collegia Carolina poskytla interdisciplinární pohled na problematiku jazyka, jazykové politiky a vytváření a přetváření kolektivních identit. Zároveň se ukázalo, že interdisciplinarita může mít i své meze – jeden jednoznačně jazykovědný referát nenašel mezi převážně historickým publikem ohlas. Pro etnology byly referáty zajímavé mimo jiné i proto, že ve zvoleném časovém období 19. a první poloviny 20. století byly jazykověda a národopis často úzce (i personálně) propojeny. Tematicky směřovala řada konferenčních příspěvků ke kritickému vyrovnání se s existencí lingvistiky jako nástroje různých ideologií. Jako přínosnou vidím skutečnost, že se referáty netýkaly pouze makroúrovně zvolené problematiky, ale přinesly i pohled na mikroúroveň. Výzkumy směřovaly nejen k rozkrývání proměn diskurzů vytvářejících se v oblastech jazykové politiky a ideologie na úrovni institucí, ale také na jejich dopad na každodenní život aktérů a zároveň na „svěvolí“, s jakou si tito aktéři přizpůsobují a mění „shora“ dané skutečnosti.

Jana Nosková (EÚ AV ČR, v. v. i.)

SYMPOZIUM VĚNOVANÉ TVORBĚ ORESTA ZILYNSKÉHO

Dne 21. března 2013 se konalo sympozium pod názvem „Přínos Oresta Zilynského k výzkumu československo-ukrajinských vztahů v literární vědě a folkloristice (k 90. výročí narození)“, které uspořádala Slovanská knihovna při Národní knihovně v Praze. Zúčastnili se ho odborníci z Čech, Slovenska a Ukrajiny, aby uctili památku člověka, který přestože zemřel nečekaně již ve středním věku, zanechal po sobě velký díl tvůrčí práce.

Sympozium zahájil ředitel Slovanské knihovny Lukáš Babka. První příspěvek, referát literáta Romana Lubkivského (Lvov) o O. Zilynském jako významné osobnosti v česko-ukrajinských vztazích přečetla v zastoupení Oksana Pelenská z rádia Svobodná Evropa. Mikuláš Mušínska (působil na Prešovské univerzitě, Slovensko) – iniciátor sympozia – seznámil přítomné s životopisem O. Zilynského (1923 Krasna, okr. Krosno, nyní Polsko – 1976 Trnava pri Laborci, okr. Michalovce, Slovensko), s jeho studií a profesním působením v Krakově, Praze a Olomouci, s tvorbou v oblasti literárněvědní a národopisné i s okolnostmi jeho předčasného úmrtí. Činnost O. Zilynského provázela částečný zákaz publikování, ale také pronásledování ze strany státní bezpečnosti, o čemž na základě pramenů z Archivu bezpečnostních složek referoval David Svoboda (Ústav pro studium totalitních režimů, Praha).

Jiří Vacek (Slovanská knihovna, NK, Praha) poukázal na působení O. Zilynského jako badatele ve Slovanské knihovně. S osobní vzpomínkou vystoupil básník Ivan Drač (Kyjev). Alla Atamanenkova

(Institut pro studium ukrajinské diaspory, Národní univerzita Ostrožské akademie, Ostroh, Ukrajina) se zaměřila na současné hodnocení O. Zilynského jako vědce a osobnosti. Miroslav Sopoliga (Muzeum ukrajinsko-rusínské kultury, SNM, Svidník, Slovensko) podal přehled pozůstalosti O. Zilynského, která se nachází v místním muzeu.

Literárněvědné činnosti O. Zilynského byly věnovány dva příspěvky. Rostyslav Radyševskij (Mezinárodní škola ukrajinistiky, Národní akademie věd Ukrajiny, Kyjev) poukázal na jeho přínos při zkoumání starší ukrajinské literatury (15.–16. století) a Mykola Žulynskij (Literární institut Národní akademie věd Ukrajiny, Kyjev) se zaměřil na práce O. Zilynského zejména o ukrajinské literatuře 20. století.

Pozornost byla věnována také folkloristickým pracím O. Zilynského, které autor zkoumal v interetnických, zejména slovanských a částečně německých souvislostech. Petr Kalina (Ústav slavistiky Masarykovy univerzity, Brno) se zaměřil na jeho bohatou činnost při výzkumu lidových písní. Hanna Skrypyňková a Larysa Vachnina (Institut etnologie a folkloristiky Národní akademie věd Ukrajiny, Kyjev) se věnovaly hlavně jeho pracím o baladách. Zatímco na Slovensku byla jeho kniha slovanských balad publikována, vydání ukrajinských východoslovenských balad bylo

bezpečnostními orgány zakázáno a zlikvidováno (nyní se připravuje její nové vydání). O svém vztahu k lemkovským baladám se vyslovila Olha Benčová (Generální konzulát Ukrajiny, Prešov). Naďa Valášková (Etnologický ústav AV ČR, Praha) se zaměřila na přínos O. Zilynského v oblasti studia zvykosloví jarního cyklu a zejména publikovaných lidových her, jež byly tématem jeho dizertační práce obhájené na Karlově univerzitě v Praze (CSc. 1966).

Součástí sympozia byla také vernisáž výstavy ve Slovenské knihovně, věnované životu a práci O. Zilynského, kterou připravil jeho syn, historik Bohdan Zilynskij (Fakulta sociálních věd Univerzity Karlovy, Praha) – v úvodu citlivě promluvil o svém vztahu k otci.

Účastníci sympozia ve svých zajímavých referátech poukázali na bohatou a přínosnou činnost O. Zilynského, jehož práce se vyznačovaly pečlivou analýzou zkoumaných jevů při aplikaci historicko-komparativní metody. Do české a slovenské folkloristiky autor vnesl široký záběr východoslovenského folklorního materiálu, jehož znalost ve spojení s odbornou erudicí nesporně přispěla k prohloubení poznání lidové tvorby v jejím historickém vývoji. Na sympoziu bylo rovněž poukázáno na potřebu vydání dosud nepublikovaných prací O. Zilynského z jeho rozsáhlé pozůstalosti.

Naďa Valášková (EÚ AV ČR, v. v. i.)